

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de fractie van SP
mevrouw S. Blom

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake Artikel 231a onder-
zoek Inkoop Jeugdhulp Zuid-Limburg
BEHANDELD DOOR
Hind Darid

DATUM
8 juli 2025
Verzonden: 08-07-2025
TELEFOONNUMMER

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2025.02174

E-MAILADRES
Hind.darid@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE

Geachte mevrouw Blom,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Vraag 1:

Is het college met onze fractie van mening dat het 213a-onderzoek, ondanks zijn beperkte scope, toch een zorgelijk beeld schetst van een zeer complex, weinig transparant en log administratief stelsel, waarin de daadwerkelijke effectiviteit van de geboden zorg nauwelijks nog onderwerp van toetsing is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1:

Nee, maar we herkennen dat het onderzoek, ondanks de beperkte scope, terecht aandacht vraagt voor de complexiteit en transparantie van het inkoopstelsel. Sinds de nieuwe contracten per januari 2023 worden structurele verbeteringen doorgevoerd in monitoring en verantwoording, waarbij de focus ligt op de juiste zorg op de juiste gronden.

Vraag 2:

Hoe beoordeelt het college het feit dat dit onderzoek bewust géén uitspraken doet over de maatschappelijke effecten van de jeugdhulp, terwijl het bij uitstek dáár om zou moeten gaan? Kortom, waarom was het college onwelwillend om de door de SP ingediende motie over te nemen?

Antwoord 2:

Het onderzoek had bewust een beperkte scope gericht op het inkoopproces en niet op de maatschappelijke effecten. Dat neemt niet weg dat wij het belang van maatschappelijke effecten onderstrepen en daar via andere trajecten, zoals de Taskforce Jeugdhulp Zuid-Limburg en monitoringafspraken, op willen sturen.

Vraag 3:

Kan het college bevestigen dat de huidige governance-structuur in de jeugdregio leidt tot weinig overzichtelijke en tijdsintensieve besluitvorming? Welke concrete verbeteringen acht het college nodig om democratische controle door de gemeenteraden structureel te versterken?

DATUM
8 juli 2025

Antwoord 3:

De complexiteit van de huidige governance-structuur wordt onderkend en is aanleiding voor verbeteracties. De Taskforce Jeugdhulp Zuid-Limburg werkt daarom aan een voorstel om bestuurlijke sturing en democratische controle structureel te versterken.

Vraag 4:

De onderzoekers constateren dat vrijwel alle inhoudelijke, organisatorische en administratieve kwaliteitseisen regionaal worden vastgesteld, maar dat gemeenteraden daar feitelijk geen sturende rol in hebben. Hoe beoordeelt het college deze vergaande uitholling van de lokale democratische zeggenschap?

Antwoord 4:

Binnen de G16 is er bewust voor gekozen om Jeugdhulp centraal in te kopen via een centrumregeling, zodat kwaliteitseisen regionaal kunnen worden geharmoniseerd en efficiënter ingekocht. Dit draagt bij aan betere samenwerking tussen gemeenten en aanbieders, een gelijk speelveld en een hogere kwaliteit van zorg voor kinderen en gezinnen. Gemeenteraden blijven daarbij betrokken via regionale afstemming en worden periodiek geïnformeerd over de kaders en afspraken die worden gemaakt.

Vraag 5:

Op pagina 19 wordt gesteld dat het onderscheid tussen wettelijke eisen en aanvullende gemeentelijke eisen veelal niet expliciet wordt gemaakt. Is het college bereid om in toekomstige inkooprondes dit onderscheid wél structureel en transparant te maken, zodat voor raden en burgers inzichtelijk is welke eisen beleidsmatige keuzes zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5:

Naast reeds bestaande transparantie ziet het college het als verbeterpunt om dit onderscheid structureler en explicieter te maken in toekomstige inkoopdocumenten, zodat raden en burgers beter inzicht hebben in beleidskeuzes.

Vraag 6:

Is het college bereid om expliciet te onderzoeken of de huidige veelheid aan aanvullende eisen bijdraagt aan de werkdruk, bureaucratische belasting en het beschikbaar arbeidspotentieel in de jeugdhulp, mede gelet op de verwijzingen naar de PPRC-studie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6:

Deze impact wordt nu al nadrukkelijk meegenomen als aandachtspunt bij nieuwe aanbestedingen. Het college blijft bereid dit expliciet te blijven monitoren en waar nodig te onderzoeken, om de werkdruk en bureaucratische belasting te beperken.

Vraag 7:

De onderzoekers stellen dat de KPI-systematiek nog in ontwikkeling is en geen financiële consequenties kent. Hoe waarborgt het college bij toekomstige aanbestedingen dat daadwerkelijk wordt gestuurd op merkbare kwaliteitsverbetering van de zorg voor kinderen, en niet slechts op formele contractnaleving?

Antwoord 7:

De KPI-systematiek is nog in ontwikkeling. Bij toekomstige aanbestedingen wordt daarom gezocht naar een goede balans tussen formele contractnaleving en het stimuleren van merkbare kwaliteitsverbetering van de zorg voor kinderen. Daarbij blijven we in gesprek met aanbieders over de verdere ontwikkeling van KPI's, integrale stuurgegevens en outcome-indicatoren, zodat deze steeds beter kunnen bijdragen aan inzicht in kwaliteit en mogelijkheden voor verbetering.

DATUM
8 juli 2025

Vraag 8:

Op pagina 22 wordt geconcludeerd dat in de aanbestedingen voorafgaand weliswaar marktconsultaties plaatsvinden, maar dat het formuleren van reële eisen aan personeelsbeschikbaarheid, kennis en ervaring nog beter kan. Hoe is het college van plan om deze lessen concreet te verwerken voor toekomstige aanbesteding?

Antwoord 8:

Per aanbesteding wordt gekeken hoe marktconsultaties nog beter benut kunnen worden om realistische en uitvoerbare eisen te formuleren, zodat de uitvraag beter aansluit bij de praktijk en het gewenste kwaliteitsniveau. Daarbij wordt expliciet aandacht besteed aan het stellen van passende eisen aan functieniveau en bijvoorbeeld SKJ-registratie, afgestemd op de verschillende arrangementen en het type zorg dat wordt ingekocht.

Vraag 9:

In de analyse van de SAS-procedure (p. 23) wordt vastgesteld dat ondanks de ruimere mogelijkheden alsnog gekozen is voor uitgebreide programma's van eisen die toetreding van nieuwe of kleinere aanbieders bemoeilijken. Is het college bereid om bij komende aanbestedingen de SAS-procedure juist te benutten om wijkgerichte, coöperatieve en niet-commerciële aanbieders meer toegang te geven? Zo ja, hoe zal dat zijn weerslag krijgen in de aanbestedingsvoorwaarden? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 9:

Binnen de SAS-procedure zal die ruimte gekozen en genomen worden welke het beste past bij de betreffende aanbesteding, met bijzondere aandacht voor het beter toegankelijk maken voor wijkgerichte, coöperatieve en niet-commerciële aanbieders, in lijn met de doelstelling voor een pluriform zorglandschap en de aanbevelingen uit het onderzoek en de taskforce.

Vraag 10:

Kan het college inzicht geven in hoe de huidige marktmachtverdeling feitelijk ligt? Hoeveel aanbieders zijn er per segment actief, en hoeveel procent van het zorgvolume wordt door de grootste vijf aanbieders geleverd (als penvoerder en/of als onderaannemer)?

Antwoord 10:

De samenstelling van de betrokken zorgaanbieders per segment is terug te vinden in de actuele verwijsgids op www.jeugdhulpzuidlimburg.nl. Daarnaast werkt de regio aan verdere verbetering van transparantie over marktaandeelen en volumeverdeling, zodat gemeenteraden beter inzicht krijgen.

Vraag 11:

De aanleiding voor dit onderzoek was mede de financiële injectie van ruim 8 miljoen euro bij Xonar (p. 8), maar het rapport doet nauwelijks uitspraken over de achterliggende systeemkwetsbaarheden. Acht het college het wenselijk dat bij een toekomstig incident van vergelijkbare aard alsnog geen fundamentele lessen zijn getrokken over risicobeheersing? Zo nee, waarom wordt er dan herhaaldelijk voor gekozen om slechts te sturen op contractvoorwaarden en dergelijke? En welke aanvullende maatregelen stelt het college voor om herhaling te voorkomen?

Antwoord 11:

Nee. De geleerde lessen uit het Xonar-incident zijn aanleiding voor scherpere eisen en toepassing van een afwegingskader voor betere risicobeheersing in nieuwe aanbestedingen, zodat vergelijkbare kwetsbaarheden beter worden voorkomen.

DATUM
8 juli 2025

Vraag 12:

In het rapport wordt gesteld dat maatwerkcontracten slechts beperkt worden toegepast en lokaal worden geregistreerd. Is het college bereid om zich regionaal in te spannen voor een structurele centrale registratie van maatwerkcontracten, mede in het kader van transparantie, lerend vermogen en monitoring? Navraag bij de overige gemeenten in de jeugdhulpregio leert namelijk dat maatwerkcontracten veel vaker voorkomen dan door uw college gesuggereerd wordt.

Antwoord 12:

Het college ziet nut en noodzaak om te verkennen of een structurele centrale registratie regionaal kan worden ingericht, ter versterking van transparantie, lerend vermogen en monitoring. Maatwerkcontracten worden periodiek uitgevraagd en geanalyseerd.

Vraag 13:

In het verlengde van de eerder gestelde vragen over transparantie en sturing op kwaliteit: kan het college aangeven op welke datum de nieuwe tarieven en contractvoorwaarden voor de jeugdhulp per 2025 zijn gecommuniceerd aan de deelnemende gemeenten en aan de betrokken aanbieders, en antwoord geven of de vraag of en wanneer de gemeenteraden van de betrokken gemeenten daarover geïnformeerd zijn? Acht het college deze termijn toereikend gelet op de uitvoeringspraktijk en de voorbereidingstijd die gemeenten en aanbieders nodig hebben? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom kwam uw college pas zo laat in het jaar tot een overeenkomst?

Antwoord 13:

Indien met deze vraag bedoeld wordt op de afronding van de aanbesteding crisis en verlenging GIKJ kan gesteld worden dat gemeenten en aanbieders tijdens het hele proces op de hoogte zijn gehouden van de voortgang. Ondanks het relatief late formele akkoord is door de voortdurende afstemming het risico op onvoldoende voorbereidingstijd beperkt gebleven.

Vraag 14:

Kan het college bevestigen dat alle aanbieders waarmee per 1 januari 2025 jeugdhulp wordt geleverd, beschikken over een formeel ondertekend contract op het moment dat de hulp daadwerkelijk van start ging? Indien dat in sommige gevallen niet het geval was, hoe zijn de juridische en financiële risico's in die situaties beheerst?

Antwoord 14:

Niet alle contracten waren op 1 januari 2025 formeel volledig ondertekend, maar er waren wel duidelijke bestuurlijke en inhoudelijke afspraken met de betrokken aanbieders om de zorgverlening ononderbroken te continueren. Hiermee is geborgd dat kinderen en gezinnen de benodigde hulp konden blijven ontvangen zonder onderbreking, en zijn juridische en financiële risico's gemitigeerd door vooraf overeengekomen voorwaarden en tijdelijke afspraken.

Vraag 15:

Kan het college aangeven in hoeverre het huidige regionale contractstelsel voor jeugdhulp per 2025 voorziet in alle gevraagde vormen van hulp, waaronder met name woon- en verblijfsvormen in combinatie met intensieve zorg? Indien er sprake is van structureel ontbrekend aanbod binnen het reguliere contract, hoe wordt dit opgevangen en welke rol speelt hierbij het – mogelijk kostbaardere – instrument van maatwerkcontracten?

Antwoord 15:

Daar waar geconstateerd wordt dat bepaalde vormen van zorg, waaronder intensieve woon- en verblijfsvormen, niet of onvoldoende beschikbaar zijn, werkt het college met aanbieders aan aanvullende inhoudelijke en financiële afspraken. Mogelijke lacunes worden integraal meegenomen in de lopende aanbesteding verblijf met ingang per januari 2027.

DATUM
8 juli 2025

Vraag 16:

Tot slot: acht het college het, gezien de genoemde conclusies, nog steeds verantwoord om de huidige zware inkooplogica en aanbestedingssystematiek als vertrekpunt te blijven hanteren? Of deelt het college met de SP de zorg dat we inmiddels veel te ver zijn afgedreven van waar het in de jeugdzorg werkelijk om zou moeten draaien: passende, laagdrempelige en menswaardige hulp voor kinderen en gezinnen in de knel? In het laatste geval, wat voor gevolgen heeft een en ander voor de vormgeving van de toekomstige aanbesteding?

Antwoord 16:

Ja, maar het college vindt het belangrijk dat de aanbestedingssystematiek voortdurend wordt aangepast en verbeterd om beter aan te sluiten bij de praktijk en de bedoeling: passende, laagdrempelige en menswaardige hulp voor kinderen en gezinnen.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Hubert Mackus
Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap

Schriftelijke vragen